

cedentibus verificari non possit concessio, necessa-
rio de extraneis intelligitur, ut verba aliquid ope-
rentur: Curti, de feud. p. 2. tertia pars. n. 40. in fine.
Cald. d. q. 23. n. 69. Nec de prole illegitima cu-
randum est, quæ ad hujusmodi emphyteusim jus
non habet: Bald. in l. generaliter, §. Cum autem, C. de
instit. & substitut. Cald. q. 7. nu. 39. Clar. D. §.
Emphyteusis q. 30. n. 1. & omnes communiter. Nisi
expressim de ea in concessione mentio fiat, Cald.
cum aliis, q. 19. n. 69. Cyriac. to. 1. controver. 79. n. 4.
Vel legitimita sit ab habente potestatem, ut à Pon-
tificis; de quo Marefcot. var. lib. 1. c. 15.

Ibi: *Dubium tamen esse poterit.*

Videas proximè tradita ex numero 70. & Ceval.
commun. tom. 1. quæst. 194. qui D. Covar. sequitur.

Ad Num. 6.

80 Emphyteusis Ecclesiastica, præscriptione quæsi-
ta, nec ad extraneos successores transit, nec nepotes
recipientis egreditur; Menoch. de præsumpt. lib. 3.
præf. 109. numero 15. Balb. de præscription. part. 1.
partis 3. princip. quæst. 10. n. 35. Alciat. de præsumpt.
reg. 2. præf. ult. Alex. in l. qui in aliena, nu. 7. ff. de
acq. hæreditat. Cavalcan. part. 2. decis. 30. num. 99.
Mafcard. de probat. conc. 604. n. 26. & 27. Molin.
nu. 9. Vazq. ubi proximè, licet contra sentiant ali-
qui apud Mafcardum, qui nu. 28. asserit post ex-
travagant. Ambrosiæ, de reb. Eccles. inter. commun.
huic præscriptioni locum non esse. Sed contrarium
est verius, ut resolvit Menoch. sup. præf. 108. nu. 5.
Delbene d. c. 17. dubit. 5. à numero 28. ubi cum
Abbate in cap. cum non liceat, n. 7. de præscriptionib.
distinguit, inter bona absolute prohibita alienari; &
ea, quæ cum quibusdam conditionibus, seu solem-
nitatibus alienabilia sunt, & non aliàs: prima, à
præscriptione sunt immunia; secunda, ut sunt res
Ecclesiæ, præscribi possunt. Circa quod meminisse
oportet avarum Constitutionum, una est Pauli IV.
qua præscriptionem rerum Ecclesiæ penitus inter-
dixit; altera Pii V. quæ incipit: *Provida*, qui pri-
mum decretum revocavit, rem ad terminos juris
communis restituens. Notat Pellizzar. in manual.
Regul. tom. 1. tract. 6. c. 8. n. 142. Vide Gregor.
Lop. d. l. glos. 5. in fine.

81 Posset principalis proxima conclusio limitari,
quando ex consuetudine loci, res Ecclesiæ in em-
phyteusim ultra tertiam generationem concederen-
tur, juxta quam præscriptio esset regulanda; nam
consuetudo valet naturam emphyteosis immutare,
Valasc. part. 1. n. 12. ad fin. & colligitur ex dictis,
n. 67. & alibi: & quod in aliquo actu solet obser-
vari, de ejus natura sentetur, l. quod si nolit, §. 1. §. quia
assidua, ff. de adilit. edit. Menoch. sup. præsumpt. 109.
n. 1. §. Quod ex sequenti assertione itidem com-
probatur.

Verf. Quinta conclusio.

82 Res Ecclesiæ data simpliciter emphyteutæ, nulla
facta filiorum, aut heredum mentione, solum ad
filios, & nepotes ejus transfertur, nisi aliud consue-
tudine obtinuerit, cui standum est Trentacinq. d.
resolut. 3. n. 6. Pat. Vazq. sup. dub. 16. n. 58. Cald. q. 10.
n. 17. Gregor. Lop. in d. glos. 5. col. 2. ad fin. qui in hac
residet opinione, Cavalcan. ubi proximè, n. 98. 99.
Molin. n. 4. Valasc. q. 39. n. 11. Clar. d. q. 28. n. 1.
Menoch. conf. 474. n. 11. Tusch. lit. E. conc. 162. n. 1.
Molin. de primog. lib. 1. c. 3. num. 5. Quod limitat
Greg. Lop. si juris solemnitates intervenerint.

Hoc tamen casu, in persona primi emphyteutæ
extingui emphyteusim verius de jure putat Clar.
sup. & late probat Gregor. Lop. Cui suffragatur, quod
hæc emphyteosis debet strictè intelligi, tum ob
naturam stipulationis, l. quicquid astringenda 99. ff.
de verbor. obligat. tum Ecclesiæ favore, Marefcot.
variar. lib. 1. c. 2. n. 6. Nihilominus communis sen-
tentia verior est, ac tenenda, quia conventio acci-
pienda est secundum naturam actus, Menoch. de
præsumpt. lib. 3. præf. 109. n. 11. & diximus sup. n. 74.
& contrahens præsumitur non solum sibi sed
etiam hæredibus quatenus potest prospicere, l. 11.
tit. 14. p. 3. l. si pactum 9. ff. de probation. maximè def-
cendentibus propter naturalem sanguinis affectio-
nem, argument. l. cum avus 101. ff. de condit. & de-
monstr. l. generaliter 6. C. de instit. & substitut. Qui-
bus accedit, quod nihil magis emphyteusi conve-
nit, quam perpetuitas, Cald. q. 23. nu. 5. Gregor.
Lop. d. glos. 5. in princip. Menoch. n. 12.

Si verò non facta mentione prolis, aut successio: 84
rum ad triginta annos, vel aliud tempus emphyteu-
sis Ecclesiastica concedatur; usque ad præfixum
terminum; etiam extranei admittuntur, Clar. n. 3.
Molin. n. 7. Trentacinq. n. 15.

Sed si detur ad tertiam usque, vel quartam gene-
rationem, extranei excluduntur, quibus verba non
possunt convenire; Cald. q. 17. nu. 21. Trenta-
cinq. n. 14. Clar. n. 2. Molin. n. 6.

Plures formulas concedendi emphyteusim cu-
mulat Cald. q. 24. de quarum effectibus agit, aut
saltem remittit, ut apud alios videantur, quos con-
fulere, cum casus occurrerit, oportebit; nec nobis
libet amplius immorari, non pauca circa hæc, se-
quenti capite cum D. Covar. dicturis.

AD CAPUT XVIII.

De successione Fendi, Emphyteusis, ac juris
patronatus Ecclesiastici.

SUMMARIUM.

- 1 DD. de re agentes congeruntur.
- 2 Differentiæ inter emphyteusim Ecclesiasticam &
privatam simpliciter acceptam, traduntur, & n. 3.
- 4 Femina cum masculis concurrunt ad successionem
emphyteusis simpliciter acceptæ.
- 5 Fallit si vigerit statutum excludens feminas à suc-
cessionem, existentibus masculis. Idemque est si
de consuetudine ita servetur.
- 6 Argumentum de feudo ad emphyteusim, & è con-
tra, num. valeat?
- 7 Femine an in emphyteusim succedant pro filiis
acceptam, ad nu. 12.
- 13 Masculinum an contineat femininum, n. 14. 15.
- 16 Pro stipulatore in dubiis respondetur, ubi pro eo
extat verisimilitudo.
- 17 Emphyteusis pro filiis accepta, utrum ad adopti-
vos, & illegitimos pertineat; & quid de ne-
potibus; ad nu. 19.
- 20 In emphyteusim concessam pro filiis, filiabus,
omnes absque sexus distinctione simul equaliter-
que succedunt.
- 21 Limitatur.
- 22 Verba contrahentium juxta statuta, vel consuetu-
dinem interpretantur.
- 23 Statuta & consuetudines laicorum quando apud
Ecclesiasticos debeant observari.
- 24 Filii cum patre non concurrunt in emphyteusi ab
illo accepta.

25 Emphyteusis

- 25 Emphyteusis quotuplex.
- 26 Pater an possit filiis præjudicare quoad emphyteu-
sim familiarem, ad n. 37.
- 38 Quid de mixta, ad n. 41.
- 42 Emphyteusis accepta pro filiis, utrum ad eos per-
tineat, etsi hæredes non sint? usque ad n. 46.
- 47 Emphyteusis pro filiis hæredibus, non defertur
filiis, nisi hæredes existant.
- 48 An hæredes extranei admittantur.
- 49 Quid de emphyteusi recepta pro se & hæredibus,
numero 50.
- 51 De aliis formulis concedendi emphyteusim.
- 52 In feudo, quoties hæredum mentio fit, de mascu-
lis intelligitur.
- 53 Feudum pro hæredibus concessum, non competit
liberis, nisi hæredes sint.
- 54 Feudum hæreditarium duplici sensu dicitur.
- 55 Feudum capere filius nequit, si patris prædecessoris
hæreditatem repudiet.
- 56 Feudum simpliciter acceptum ad quos spectet.
- 57 Quibus casibus femina ad feudum admittantur.
- 58 Feudum simpliciter acceptum ad quot descendentes
primi acquirentis transeat.
- 59 Feudum aliud hæreditarium, & aliud ex pacto &
providentia.
- 60 Ut in feudum, aut emphyteusim hæreditariam
succedatur, an satis sit succedere primo acqui-
renti mediate, ultimi possessoris hæreditate non
obtentæ? nu. 61.
- 62 De intellectu cap. 1. an agnat. vel. fil. in usib.
feudor. ad nu. 70.
- 67 Feudum simpliciter acceptum filius non capit, pa-
tris hæreditate repudiata.
- 71 Feudum pro hæredibus acceptum nullus capit,
qui hæres non existat.
- 72 Feudum hæreditarium quod dicitur, & n. 73.
- 74 Feudum simpliciter acceptum, est ex pacto &
providentia de quo, & n. 68.
- 75 Quid de emphyteusi Ecclesiastica, & seculari.
- 76 Feudum, vel emphyteusim pro se & suis Titio
accipiente, qui capiant.
- 77 Feudum pro hæredibus masculis, solum liberos
hæredes comprehendit.
- 78 Differentia inter feudum & emphyteusim notatur.
- 79 Succedens in feudum, quando creditoribus ante-
cessoris teneatur? ad nu. 82.
- 83 Filius adiens cum beneficio inventarii patris hæ-
reditatem, feudum à patre alienatum an possit
revocare? ad nu. 87.
- 88 Feudum, & emphyteusis, quomodo inter succes-
sores dividatur.
- 89 Feudum pro hæredibus, & successoribus con-
cessum, cujus naturæ sit, & quid de emphyteusi.
- 90 Institutus in re certa capit feudum non hædita-
rium.
- 92 Filius institutus in legitima, an feudum hædi-
tarium capere possit.
- 93 Institutus in re certa, excluditur à feudi hædi-
tarii successione, est universaliter cum eo insti-
tutus incapax reperitur.
- 94 Filius in re certa institutus non percipit feudum
hæditarium.
- 95 Institutus in re certa habitualiter est hæres uni-
versalis.
- 96 Institutus in re certa est hæres universalis, si ne-
mo sit universaliter institutus.
- 97 Jus patronatus Ecclesiasticum quotuplex, & de
ejus successione, ad n. 103.
- 104 Vendita hæreditate, utrum jus patronatus ad
emptorem transeat? ad n. 106.
- 107 Jus patronatus an pertineat ad fideicommissa-
rium universalem? ad n. 109.

- 110 Jus patronatus in emptorem hæreditatis trans-
ferri probatur? & n. 111.
- 112 Jus patronatus pro parte transit in eminentem hæ-
reditatis portionem.
- 113 Quando jus patronatus non transeat in emptorem
hæreditatis.
- 114 Non pertinet ad melioratum in Tertio & Quin-
to, nec ad exheredatum.
- 115 Jus patronatus in emptorem Legitime non tran-
sit.
- 116 De jure patronatus hæditario quis disponere
possit.
- 117 In alienatione juris patronatus quando Episcopi
consensus desideretur, ad n. 119.
- 120 Possessor an præjudicare valeat vocatis in jure
patronatus gentilitio, vel mixto.
- 121 Quomodo in jus patronatus hæditarium, vel
familiaris succedatur.
- 122 Si uni ex pluribus hæredibus jubeat testator Ec-
clesiam edificare, an jus patronatus omnibus hæ-
redibus, sit commune? usque ad fin.

Ad ea quæ circa emphyteusis successionem
hoc capite differunt, legendi sunt Caldas de
nominat. emphyteuticæ, q. 24. P. Vazq. in opuscul. de
reditib. c. 2. §. 2. dub. 17. Card. Tusch. practicar. con-
clusion. lit. E. conc. 1591. cum aliis, Thom. Delbene
de immunit. Ecclesiast. tom. 2. c. 17. dubit. 16. Alvar.
Valasc. de jure emphyteut. part. 1. q. 44. & 49. Pat.
Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 472. cum plurib.
segg. Jul. Clar. receptar. sententiar. lib. 4. §. emphyteusis,
q. 28. cum aliis, Gregor. Lop. in l. 28. glos. 5. tit. 8. p. 5.
Alex. Trentacinq. variar. lib. 3. tit. de jur. emphyteut.
resolut. 3. Marefcot. variar. lib. 1. c. 2. Cardin. Mantica,
de tacit. & ambig. convent. lib. 22. tit. 19. Amata
variar. lib. 2. resolut. 84. ex n. 56.

Ad Num. 18.

Est prælibandum, quod emphyteusis Ecclesiasti-
ca simpliciter concessa, veluti si dicitur: *Eundem
Titianum tibi in emphyteusim do*: Filios & nepotes
duntaxat accipientis complectitur, ut probavimus
sup. proximo, n. 82. Sed si privatus ita conceperit,
omnes hæredes, tam liberos; quam extraneos
comprehendisse censetur, nisi obstat contraria con-
suetudo; Trentacinq. n. 1. Greg. Lop. sup. col. 3.
verf. Si verò privatus, Clar. d. q. 28. n. 1. Valasc. q. 39.
n. 11. Contrarium tamen sentire videtur hic D. Co-
var. scilicet etiam emphyteusim privatam simpli-
citer acceptam ad duos successores emphyteutæ so-
lum extendi, si extranei sint, si liberi prout eum
intelligit & sequitur Molin. disp. 469. n. 4. Pat. Vazq.
sup. Quod minimè admittendum est; nam præter-
quam quod communis opinio extat in contrarium,
emphyteusis de sua natura, perpetua est; ut ex aliis
notavimus sup. prox. cap. n. 83. nulloquæ jure quo-
ad privatos restricta invenitur quare absolute con-
cessa omnibus accipientis hæredibus competet;
cum contractus juxta naturam suam celebrari præ-
sumantur, l. si stipulatus 4. ff. de usuris, l. quæro 57. §. 1.
ff. locat. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præf. 32. n. 1. late
Menoch. eod. tract. lib. 3. præf. 38. à princip. qui n. 6.
in specie loquitur cum Alex. & Angel. in l. qui in
aliena in princip. ff. de acquir. hæredit. Alciat. sup.
reg. 2. præf. ult. Nec aliud voluisse D. Covar. existi-
mo, qui solum affirmat, filios & nepotes succedere,
in utramque emphyteusim; non tamen negat ad
seculare alios venire posse. Est tamen l. 6. tit. 26.
p. 4. quæ in feudis adversus juris communis regu-
las statuit, ut feudum non transgrediarur personam
nepotis primi feudatarii; & ita in Hispania obser-
vatur.

GG 4 VARI

vari testatur *ibi*, Greg. Lop. *glos.* 7. à qua lege forsan D. Covar. deduxit argumentum ad emphyteusim; sed potest dubitari an valeat, cum lex sit correctoria, ut Greg. Lop. advertit.

3 Est & altera notanda differentia inter emphyteusim Ecclesiasticam, & secularem simpliciter acceptam; quod ad priorem liberi amittuntur, etsi hæredes non sint parenti; Trentacinq. n. 6. Delbene n. 13. Menoch. *sup. pres.* 48. n. 10. 11. Cald. q. 22. nu. 15. Amat. n. 59. Mantic. *sup. tit.* 17. nu. 10. Ad posteriorem, qui hæreditatem non obtinent, accedere prohibentur; Amat. n. 58. Cald. *ubi proxime*. Valasc. d. q. 44. n. 12. Menoch. *conf.* 309. n. 25. Mantic. l. tit. 19. n. 2. Gratian. *dilectat.* c. 451. n. 17.

4 Quibus præhabitis, cum D. Covar. asserendum est, quod ad emphyteusim simpliciter concessam, fœminæ descendentes cum masculis pariter admittuntur; quoniam illa sive Ecclesiastica sit, sive non, fœmininum sexum non respuit, atque ita ubi exclusæ non sunt, vocatæ censentur, Clar. q. 32. n. 1. & 2. Vazq. *ubi sup.* Amat. n. 57. Molin. *disp.* 474. n. 9. Tusch. *sup. conc.* 60. n. 1. 2. Magon. *Lucen.* *decis.* 7. n. 2. Valasc. q. 41. n. 2. Cotta *in memorabilib. verb. Emphyteusis* 2. n. 151. Cald. q. 17. n. 31.

5 Hoc limitandum est, ubi extiterit statutum exclusivum fœminarum, quo casu, masculis supersticiibus, ipsæ non concurrent; nam cum ita observetur quando earum expressa mentio fit, ut D. Covar. docet *infra*, hoc nu. *vers.* *Secunda conclusio*: idem dicendum est de tacita vocatione, taciti enim & expressi idem est iudicium; l. cum quid, ubi DD. *ff. si cert. petat.* Quod similiter de consuetudine dicendum est.

Ibi: Quibus responderi congruè, & verè poterit.

6 Adde Jason. *in l. 1. nu. 60. C. de jur. emphyteut.* Everard. *in loc. legalib. loc. à feud. ad emphyteut.* Clar. *sup. lib. 4. S. feudum, q. 3. vers. Et hæc quidem*, Valasc. q. 39. *in fine*, ubi rectè ait, argumentum de emphyteuti ad feudum jure procedere, non è contra. Ratio est, quia quod in feudis observatur, est quidam usus localis, qui pro lege ad alias causas allegari non potest: secus quæ ad emphyteusim spectant, nam cum legibus stabilita sint, ut *in tit. C. de jur. emphyteut.* meritò ad feuda trahi possunt, ut secundum ea iudicetur propter emphyteutici, & feudalis contractus similitudinem, argument. l. non possunt 12. *ff. de legib.*

7 Ideo autem fœminæ à feudi successione regulariter repelluntur, quanquam emphyteusis capaces sint, quia illud conceditur propter servitium militare, vel aliud, quod per fœminas exhiberi non valet; unde quæ incapax est officii, à beneficio excludi, quod propter illud datur, necesse est; c. miles, *qui, tit. 21. de vassallo milit. qui arm. bellic. deposuit, lib. 2. in usib. feud.* Et emphyteuta ad canonem, sive pensionem astringitur, Parlador. *diferent.* 71. n. 1, quæ pariter per fœminas, ac per viros potest solvi; Ita Cald. q. 23. n. 8. Valasc. q. 41. n. 1. 2. Molin. *disp.* 474. n. 1. Clar. *S. feudum, quest.* 73. n. 1. Licet hanc rationem excludendi fœminas à feudis, sibi displicere profiteatur; quem improbat Molin. ejus fundamento respondens. Aliam vide apud Menoch. *conf.* 65. n. 23.

Ibi: Quod si emphyteusis data si Titio.

8 Quæstionis est, an si quis fundum in emphyteusim pro se ac filiis suis adquisierit, censetur etiam pro filiabus stipulatus? de quo fusè per Marefcot. d. c. 2. per tot, qui negativam partem sequitur, cui assenti-

untur itidem Merlin. de *Legitim. lib. 2. tit. 1. q. 6. n. 15.* Ferdinand. Loaz. *in l. filiusfam. 5. Divi, n. 68. ff. de legat. 1. Zuccard. in l. ult. n. 73. C. de edit. Div. Adrian. toll. Joseph. Ludovic. Lucen. *decis.* 29. n. 16. Benintendis *decis.* 25. n. 1. Corbul. *de jur. emphyteut. tit. de caus. privat. ob lineam finit. n. 6.* Seraphin. *decis.* 604. n. 1. Roland. *conf.* 92. à n. 12. lib. 2. Marfil. *sing.* 191. Ripa *in l. ex factis, S. si quis rogatus, el. 1. n. 59. ff. ad Trebellian. Cald. q. 15. n. 12. & q. 17. n. 30.* Tusch. *sup. conc.* 160. n. 6. Rota *decis.* 125. *part. 2. diverfor.* Quod multipliciter limitat Marefcot. à nu. 7.*

Hujus sententia fundamentum potissimum est, quia filiorum appellatione filie non continentur ex verbi proprietate, sed ex interpretatione extensiva, ut colligitur ex l. 1. *S. sed & si incertum, ff. de vent. in possess. mittend. l. quisquis 116. ff. de verbor. obligat. & docent Bart. in l. 1. nu. 2. ff. de verb. significat. Tusch. *lit. E. conc.* 168. n. 17. Menoch. *conf.* 524. n. 3. & alii apud Tiraquell. *de retract. Lignag. S. 1. glos. 9. n. 181.* In contractibus autem maxime stricti juris (qualis est emphyteusis, Menoch. *conf.* 664. n. 18. Guid. de Suzaria *tract. de jur. emphyteut. n. 3.* Valasc. q. 5. n. 7.) verba proprie, strictèque accipi debent, l. quicquid, *atringendæ* 99. *ff. de verb. oblig.* Cald. q. 19. n. 9. Cyriac. *tom. 2. controv.* 378. à n. 16. Tusch. *ubi proxime*, n. 10. Roland. *conf.* 58. n. 64. *volum. 3.* Unde emphyteusis pro filiis accepta, nequit ad filias pervenire. Ita Marefcot. à numero 2. & alii supra laudati.*

Ibi: Sed & in hoc casu adhuc admisterem fœminas.

Sed contra supra traditam conclusionem tenent, fœminis emphyteusim competere pro filiis concessam, Molin. *ubi proxime*, n. 10. *vers. Merito tamen*, Clar. d. *S. emphyteusis, q. 32. n. 2.* Vazq. *sup. nu.* 59. Menoch. *conf.* 111. n. 60. Pinell. *in l. 3. n. 33. C. de bon. matern.* Valasc. q. 41. nu. 3. Quod limita si sit statutum fœminarum exclusivum, Tusch. *sup. conc.* 168. n. 2.

Ratio, qua hæc opinio defenditur, est, quia nomine filiorum, fœminæ continentur, ex communi usu loquendi, l. si quis ita 16. *ff. de testament. tutel. l. si ita scriptum 46. ff. de legat. 2. d. l. quisquis 116. l. Herennius 122. l. iusta 201. ff. de verbor. significat. Argel. de legitim. *contradict.* q. 19. art. 1. n. 14. Peregrin. de *fidecommis. art.* 25. n. 1. Cyriac. *tom. 3. controv.* 548. nu. 55. Fufar. de *substitutionib. quest.* 311. à nu. 1. Qui verborum proprietate potior habetur, ut dixi *sup. lib. 1. c. 20. n. 14.**

At cum res adeò ambigua sit, hanc posteriorem D. Covar. opinionem in praxi sequendam existimo, quia in obscuris id amplecti debemus, quod verosimilius est, cum hoc inter contrahentes actum præsumatur, si stipulatus 4. *ff. de usur. l. quæro 57. S. inter locatorem. ff. locat. l. eum, qui ita 56. ff. de verbor. obligat. lib. in obscuris 126. ff. de reg. jur.* Menoch. *conf.* 3. l. n. 17. Cravet. *conf.* 33. n. 2. *Glos. optim. verb. legem, ad fin. in lib. veteribus 40. ff. de pact. Verosimile magis est, quod pater non minus filiabus, quam filiis prospicere voluerit, ut latè probat Valasc. *ubi proxime.* argum. l. maximum vitium, C. de liber. præter. atque ita sub verbo, filii, utrumque sexum comprehendere credendum est; quoniam sic inter contrahentes convenit: maxime, cum emphyteusis pariter masculos, & fœminas admittat, ut nuper asseruimus. In hoc tamen attendendus est usus loquendi regionis, in qua contractus celebratur; apud nos quidem filiorum verbo, filias quoque significamus, etsi in singulari aliter observetur, ut colligitur. ex lib. 9. 10, 18. cum seqq. in *Taurinis Constitutionibus.**

Ibi:

Ibi: Ea ratione quod in contractibus.

33 Masculinum continere semper fœmininum, scripsit Julianus in l. qui duos 60. *ff. de legat. 3.* Plerumque, Paulus in l. pronuntiatio 195. *ff. de verbor. significat. & probatur ex d. l. si quis ita, d. l. si ita scriptum, l. servus legatis 79. ff. de legat. 3. l. detestatio 40. S. servi, l. patroni 52. l. inter stuprum 101. S. fin. l. illa verba 161. S. 1. l. iusta 201. ff. de verbor. significat. Tiraquell. *de retract. lignag. S. 1. glos. 9. n. 212.* qui plures laudat: Cyriac. *tom. 1. controv.* 9. n. 52. Argel. *de acquir. possess. q. 13. art. 1. à nu. 5.* Vivian. *in prax. jur. patronat. lib. 2. c. 6. numero 3.* Mantic. *de conjectur. ultimar. volunt. lib. 6. tit. 7. nu. 18. & lib. 11. tit. 14. numero 2.* Peregrin. *sup. art.* 25. n. 2. Menoch. *de adipiscend. remed. 4. n. 59.* Franc. Molinus *de rit. nuptiar. lib. 3. quest. 16. à princ.* Sed contrarium tenent etiam communiter DD. quos recenset Tiraquell. *sup. nu. 181.* & Menoch. d. *conf.* 204. n. 4. illisque accedit Gasp. Thefaur. *question. Forens. lib. 1. q. 42. n. 4.**

34 Sed pro conciliatione earum opinionum distinguendum est: ut prior locum obtineat, quando verba in lata significatione possunt accipi, ut in favorabilibus; posterior verò in odiosis, vel ubi stricta interpretatio adhibenda est, quoniam masculinum concipit fœmininum improprie, lareque vocibus usurpatis, l. 1. *S. sed est incertum ff. de vent. in possess. mittend. l. quisquis 116. ff. de verbor. significat. l. eum in adoptivis 10. S. quæ in suis, C. de adoptionib. Glos. *verb. univ. versos in cap. generali 13. de elect. in 6.* Marefcot. *sup. n. 4.* Menoch. *ubi proxime*, n. 49. Palac. *Rub. in rubric. de donat. int. S. 69. n. 25. 26.* Mantic. d. *lib. 7. tit. 1. n. 19.* Cephal. *conf.* 527. n. 40. lib. 4. Merlin. *de Legitim. lib. 3. tit. 1. q. 17. n. 18. cum seqq.* Cravet. *conf.* 588. n. 11. lib. 4. *Glos. in lib. 1. ff. de verb. significat.* Benintend. *decis.* 52. n. 1.*

35 His consequens est, ut cum in contractibus stricta sit interpretatio facienda, ut diximus *sup. n. 9.* masculinum non contineat fœmininum, sicut in presenti D. Covar. observat, cui ex hac ratione consentiunt Merlin. *ubi proxime*, n. 20. Benintend. *sup.* Cephal. *conf.* 11. lib. 1. Archidiacon. *in c. si quis suadente. n. 3. 17. q. 4.* Corne. *conf.* 76. n. 17. lib. 2. Cevall. *commun. tom. 2. q. 762. n. 161.* Clar. *sup. q. 32. n. 2.* Roland. *conf.* 93. n. 12. 17. *volum. 2.* Cald. q. 17. n. 30. Quod licet ita sit, tamen non obstat quominus teneamus, emphyteusim pro filiis acceptam ad filias spectare, tum propter usum loquendi communem, tum propter affectum paternum, ut nuper dicebatur n. 11. 12.

Ibi: Cum imputandum sit contrahentibus.

36 Huic rationi potest congruè responderi, quod cum verosimilitudo stat pro stipulatore, pro eo est in dubio judicandum, ut constat ex iuribus allegatis *sup. n. 12.* & probat Glos. *verb. legem ad fin. in l. veteribus, ff. de pact. ubi docet, prius esse inspiciendum, quod verosimilius est, quam ad respondendum contra stipulatorem iuxta regulam illius textus deveniatur: quæ comprobantur itidem ex l. si pactum 9. ff. de probationib.*

37 Ad hæc nota, sub hac stipulatione: *Prose & filiis*, non comprehendit adoptivos, argument. *cap. unic. S. adoptivus, tit. 26. si de feud. defuncti contentio sit: lib. 2. in usib. feudor. l. fideicommissum 75. ff. de condit. & demonstrat.* Cald. q. 20. n. 36. Barba. *in l. cum acutissimi, n. 287. C. de fideicommiss.* Quoniam verè, ac proprie filii non sunt, Cald. cum aliis, *num. 35.* Menoch. *de presump. lib. 4. pres. 76. n. 7.* Cyriac. *tom. 1. controv.* 21. n. 92. Molin. *de primogen. lib. 1.*

c. 4. n. 50. ideo adoptionis commentum, dixit Papi- nianus in d. l. fideicommissum.

Quid de illegitimis seu naturalibus? dic ut *sup. 18 cap. proxime. n. 79.* ubi de emphyteusi Ecclesiastica. Quoad secularem disputari solet, & communis resolutio est, quod censentur vocati, ut fatetur Cald. q. 19. n. 11. quamvis ipse contrarium teneat; cui jungendus est Merlin. alios referens *sup. lib. 1. tit. 2. quest. 5. n. 62.* Sed communem amplectuntur Clar. d. *S. emphyteusis, q. 30.* Vivi. *commun. verb. Regula, nu. 4. vers. In emphyteusi, Molin. disp. 475. n. 4.* ubi probat latè, & alii apud Clar. & Cald. & pro illis facit l. generaliter 6. *S. ult. C. de institut. & substitut.*

Nepotes verò, etsi alii soleant nomine filiorum 19 significari, l. 1. *S. quod si pater, ff. ad Tertullian. l. liberorum 220. S. ult. ff. de verbor. significat.* Cald. q. 19. n. 17. Menoch. *conf.* 215. n. 87. Rebuff. *in d. l. liberorum. S. ult. vers. Etiam quando.* Tamen ab emphyteusi pro filiis accepta excluduntur, Tusch. *lit. E. conc.* 168. n. 10. quoniam in contractibus nepotes appellatione filiorum non continentur, Bart. *in d. l. liberorum. q. 5. Cald. ubi proxime*, Ruin. *conf.* 45. n. 16. lib. 1. *C. conf.* 203. n. 22. lib. 2. Cevall. *sup.* cum in eis, ut *suprà* asserbatur, strictè verba debeant accipi, & nepotes neque ex proprietate sermonis, neque ex communi usu loquendi veniunt filiorum appellatione, fuse Menoch. *conf.* 215. à n. 6. ad 12. & n. 60. cum seqq. & est textus in l. quod si nepotes 6. *ff. de testament. tutel.* ubi in materia favorabili, & testamento nepotes non comprehenduntur, sed ex interpretatione voluntatis proferentis propter identitatem rationis, l. filium habeo 16. *ff. ad Macedonian.* Menoch. n. 13. & de *presumpt. lib. 4. pres. 94. n. 2.* ubi refert plures conjecturas, ex quibus præsumuntur nepotes filiorum appellatione comprehendi, de quo etiam Anton. Gab. *commun. conclusio. lib. 6. tit. de verbor. significat. conc. 1.* Ex quibus apparet, discrimen esse inter filias & nepotes quoad comprehensionem sub verbo, filii: primæ enim veniunt ex communi usu loquendi, secundi non nisi ex conjecturis; ut planè desumitur ex d. l. quod si nepotes, juncta l. si quis ita 16. *ff. de testament. tutela.* Undè nil mirum si emphyteusis pro filiis concessa, competat filiabus, ut dictum est *sup.* à n. 10. & nepotibus denegetur.

Verf. Secunda conclusio.

Pater emphyteusim accipiens pro se, & filiis masculis, & fœminis, pariter omnibus acquirit, ita ut post ejus mortem absque sexus differentia simul admittantur, Molin. d. *disp.* 474. n. 11. Tusch. *lit. E. conc.* 170. n. 4. Vazq. *sup. d. dub.* 17. n. 59. Valasc. q. 41. n. 4. Castren. *conf.* 300. col. 2. circa fin. *vers. id circò lib. 2. Cald. q. 14. n. 36.* Corne. *conf.* 37. n. 2. lib. 3. Clar. d. *S. emphyteusis, q. 32. n. 3.* qui ita sentit aperte, & rationem reddit n. 1. quia scilicet emphyteusis natura ea est, ut absque distinctione utriusque sexus personas admittat.

Ibi: Nisi ea in Provincia.

Præcedens conclusio communiter limitatur, 21 quando fœminæ in successione concurrere cum masculis ex statuto, vel consuetudine non valent, tunc enim ordine successivo in defectum masculinæ prolis vocatæ præsumuntur, ut præter nuperimè laudatos, adnotant Cyriac. *tom. 1. contr.* 128. Bart. *in l. ult. jurisjur. S. si liberi, n. 5. ff. de bon. libertor.* Tusch. *sup. n. 7.* Idem esset si dividi emphyteusis non posset, ut si ad majoratum pertineret. Sed si tempore acceptæ emphyteusis non esset tale statutum, & potest ante patris mortem edatur, fœminæ non excluduntur 2